

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVIII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sortisori nefrancați nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 62.

Duminică 17 (29) Martie

1885.

Nou abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.”

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amici și sprijinitori ai fôiei nôstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese ” 6 ”

„ unŭ anŭ 12 ”

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 9 franci } în aurŭ sĕu în hăr-

„ șese ” 18 ” } tiă cu adausul a-

„ unŭ anŭ 36 ” } giului.

Rugămŭ pe domniŭ abonenți, ca sĕ binevoiască a-și reînoui de cu vreme abonamentulă, ca sĕ nu se întrerupă expedițiunea ziarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Brașovŭ, 16 (28) Martie 1885.

Ungurii din Ardélŭ se pregătescŭ pentru o demonstrațiune grandioasă în contra elementului românescŭ din acĕstă nefericită țĕră.

Peste douĕ sĕptĕmăni (12 Aprile st. n.) se va ținĕ în Clușiu adunarea constituantă a așa-numitei „reuniuni de cultură maghiară ardelelescă.” Tôte se punŭ în mișcare, agitatorii din Clușiu și emisarii lorŭ de prin tótă țĕra mișcă cerulŭ și pământulŭ, pentru ca acĕsta adunare sĕ fiă cercetată de Unguri câtŭ mai mulți din tôte părțile Ardélului.

Trâmbețele dușmane rĕsună prin tótă țĕra chiamândŭ pe pacnicii locuitori unguri și sĕcul sub stĕgulŭ maghiarizărei, ce se va desfășura în Clușiu. Erolđii armĕno-jidovesci, cari anunță marea adunare prin țĕră, nu uită de a intonă că ziua de 12 Aprile este destinată pentru organizarea ultimului asaltŭ teribilŭ în contra preținșilor dușmani ai statului, a Românilorŭ și a Sașilorŭ, de cari țĕra, „din nenorocire,” este încă plină.

O astfelŭ de adunare cu astfelŭ de tendințe, ca ceea ce este proiectată pentru 12 Aprile în Clușiu, nu s’a mai ținutŭ în Ardélŭ de sute de ani. Ea s’ar putĕ asemĕnă numai cu faimôsa adunare dela Capolna în comitatulŭ Solnocŭ, unde la 17 Septemvre 1437 s’a făcutŭ conjurațiunea celorŭ trei națiuni spre stĕrpirea țĕranilorŭ români.

Istoria se repetă. Ceea ce se plănuesce acum în Clușiu nu este nici mai multŭ, nici mai puținŭ decâtŭ o conjurațiune națională, care se va deosebi de vechia conjurațiune numai prin aceea, că se va face pe terĕmulŭ socialŭ sub masca propagărei culturai maghiare, proclamându-se în generalŭ „stĕrpirea dușmanilorŭ ideei de statŭ maghiarŭ,” pre când la 1437 și 1438 s’a tratatŭ de aceea, ca sĕ se „stĕrpescă și sĕ se sfărme rĕutatea blăstămașilorŭ țĕrani.”

Dacă n’ar fi acesta planulŭ de bătaie alŭ agitatorilorŭ din Clușiu, ce ar însemnă atunci răcnetecele lorŭ continue: că e momentulŭ supremŭ, ca societatea maghiară din Ardélŭ sĕ sară în ajutorulŭ statului, căci statulŭ nu mai pôte birui cu mulțimea de dușmani ai lui, Români și Sași?

Nu le-a fostŭ de ajunsŭ Ungurilorŭ din Ardélŭ, că sub cuvĕntulŭ asigurării naționalității lorŭ maghiare s’a nimicitŭ autonomia străvechiă

a Transilvaniei și li s’au luatŭ cu forța Românilorŭ tôte drepturile politice-naționale de cari se bucurau înainte de dualismŭ, limba lorŭ fiind isgonită din tôte oficiile țĕrii, ĕr aceste fiind ocupate totŭ numai de Maghiari și de uneltele lorŭ jidano-armenesce.

Nu li-a fostŭ destulŭ nici cu violarea legii de naționalitate dela 1868, în care se cuprindea celŭ puținŭ o umbră de dreptŭ de limbă pentru naționalitățile nemaghiare.

Nu s’au mulțumitŭ Ungurii și Sĕcuii dela noi nici cu faptulŭ revoltătorŭ, că de dragulŭ lorŭ este și astăzi secuestratŭ dreptulŭ electoralŭ alŭ Românilorŭ ardeleni, celŭ mai de căpeteniă dreptŭ cetățenescŭ în unŭ statŭ constituționalŭ.

Nu se mulțumescŭ cu aceea, că cei dela putere calcă dispozițiunile chiar ale legilorŭ existente unguresce țilnicŭ și în modulŭ celŭ mai brutalŭ, numai și numai spre a-le însuflă „curagiul și încrederea” Ungurilorŭ „primejdniți” din Transilvania.

Ce mai vorŭ ei acum, după ce mai multŭ de douĕ treimi ale populațiunei Ardélului suntŭ reduși la condițiunea umilitore de iloți, de cetățeni de a treia mână ai statului?

Foile maghiare ni-o spunŭ destulŭ de clarŭ ce voescŭ. Voescŭ sĕ sară în ajutorŭ statului, adevă în alŭ d-lorŭ Tisza-Trefort, pentru că aceștia au declaratŭ cu părere de rĕu înaintea camerei, că cu cea mai mare bunăvoință ei singuri și cu mijlocele, de care dispune statulŭ, nu suntŭ în stare sĕ ne maghiarizeze pe noi: Români, Germani și Slavi, cari constituimŭ ôstea dușmanilorŭ ideii de statŭ maghiarŭ.

Din cauza acĕsta, presa maghiară și deputații maghiari din Ardélŭ au cerutŭ sugrumarea cu forța a libertății pressei și a liberului cuvĕntŭ pentru Români și Sași din Ardélŭ; de aceea batŭ toba cea mare de alarmă, că statulŭ ar fi amenințatŭ de propria lui populațiune; de aceea strigă ca nisce căpiați, că scôlele nôstre câte ne-au mai rĕmasŭ de sub regimeltele trecute, că reuniunile nôstre literare, că librăriile nôstre, ba chiar și rugăciunile nôstre din biserică suntŭ curată ciumă pentru statŭ și că trebuie sĕ se tragă cordone, sĕ se arđă, sĕ se prăpădescă totŭ, ca sĕ-lŭ scape de peire.

Maghiarii din Ardélŭ suntŭ în ajunŭ de a comite acum celŭ mai mare păcatŭ, celŭ mai periculosŭ actŭ de dușmăniă în contra Românilorŭ și a Sașilorŭ din Ardélŭ.

Nimeni nu le-ar putĕ luă în nume de rĕu, dacă ar jertfi și ar munci câtŭ de multŭ pentru redicarea culturai lorŭ, ce a rĕmasŭ așa de multŭ îndĕrĕtulŭ postulatelorŭ veacului.

Dar cei cari fi îndĕmnă ađi, ca sub masca „culturai maghiare” sĕ inițieze o cruciadă socială în contra Nemaghiarilorŭ, sĕ deslănțuescă lupta pe viață pe môrte între elementulŭ lorŭ și celŭ românescŭ, aceștia, fi asigurămŭ, suntŭ tocmai așa amicii lorŭ și tocmai așa le voiescŭ binele lorŭ, cum suntŭ amicii Românilorŭ și cum ne voiescŭ nouĕ binele.

Sperămŭ că ômenii independenți și mai puținŭ preocupați din sinulŭ Maghiarilorŭ adevĕrați ai Transilvaniei, se vorŭ ținĕ reservați față cu pornirea nefastă a agitațiunei celei noi din Clușiu.

Orĭ cum ar fi însĕ, fie siguri conlocuitorii nôstri maghiari din Transilvania, că geniulŭ poporului românŭ veghiază ađi mai multŭ ca orĭ și când asupra destinelorŭ sale.

Nu noi cei nedreptățiți, prigoniti și urgisiți suntemŭ de plânsŭ și de compătimitŭ, ci în adevĕrŭ de plânsŭ și de compătimitŭ suntŭ aceia, cari în orbia și în ura lorŭ neîmpăcată se încumetă de a atentă la viața națională a unui poporŭ, cu care trăiescŭ împreună și care mai multŭ decâtŭ dĕnșii a apĕratŭ cu sângele lui acĕstă țĕră.

Cea mai mare nedreptate în lume este aceea ce-o face unŭ poporŭ amenințândŭ libertatea altui poporŭ, și istoria ne arată, — că asemeni nedreptăți se rĕsbună cumplitŭ asupra celorŭ ce le comitŭ!

CRONICA POLITICĂ.

Camera magnașilorŭ din Pesta se ocupă acum cu desbaterea specială a proiectului de reformă, care e menitŭ a închide ușile camerei multorŭ sute de magnași. În privința acĕsta „Pesti Naplo” scrie următorele: „Invĕțătura, ce rezultă din noua lege pentru foștii și viitorii magnași, este următorea: Aceia cari ș’au perdutŭ dreptulŭ de a fi membri în camera magnașilorŭ, împacese cu pozițiunea lorŭ și cauteși o ocupațiune cetățenescă, care le asigură o altă pozițiune socială respectată și care le câștigă fiilorŭ lorŭ eventualŭ avere, pentru ca acestia sĕ se pôtă ridica ĕrăși în cerculŭ socialŭ mai înaltŭ, de care probabilŭ că dorescŭ atâtŭ de ferbinte. Aceia însĕ, cari rĕmânŭ magnași, sĕ cruce, pentru ca ei, copii și nepoții lorŭ se nuși perdă pozițiunea lorŭ. Acei magnași, cari în viitorŭ își risipescŭ sĕu își perdŭ averea, cauzăză copiilorŭ și nepoțilorŭ lorŭ multe lacrimi amare, fiind-că nu le lasă ca moștenire decâtŭ durerôsa amintire de pozițiunea lorŭ socială de odinôră. Pe aceștia democrația nu’i va cruce, și nici n’are de ce, legea esprimă egalitatea, câștigateși fie-care pânea de tôte țilele în sudôrea feții sale. Din acĕstŭ punctŭ de vedere reforma camerei magnașilorŭ este democratică, și anume cu atâtŭ mai democratică, cu câtŭ este mai aristocratică, și în acĕstă privință putemŭ fi mulțamiți cu aceea, căci ea creiază 250 de magnași și înșiră 500, cari erau magnași, în rĕndurile poporului.”

Cu privire la cestiunea afgană foile englezesci dicŭ, că ar fi venitŭ scrii din Asia centrală, în urma căroră Rușii își dau tôte silințele, ca sĕ urzescă o rĕscôlă în Penjdeh pentru ca se aibă cuvĕntŭ de a se amesteca și de a ocupa acĕlŭ ținutŭ. Autoritățile britanice arŭ fi avĕndŭ scire sigură despre o scrisôre pe care a trimis-o colonelulŭ Alicanov, pentru ca se îndemne pe Sariciti din Penjdeh, la rĕscôlă. Nu se scie, dacă guvernulŭ din Petersburg a desaprobatŭ fapta oficerului sĕu. Dar fiindcă guvernulŭ englezŭ a fostŭ informatŭ despre acĕstă intrigă rusescă, mai înainte de a fi datŭ Gladstone declarațiune liniștitore în camera comunelorŭ, se presupune, că Giers ar fi făcutŭ o astfelŭ de desaprobare. După „Daily News” va primi comanda generalulŭ Roberts peste trupele, care au sĕ mĕrgă în provincia Pișinŭ. Ca generalŭ de divisiă vorŭ figură ducele ne Connaught și generalulŭ Macpherson.

Rapôrtele ce sosescŭ mereu în Londra despre măcelulŭ de Duminică între trupele englese și sudaneze adaugă pe ții ce merge la lista perderilorŭ ce le-au suferitŭ Englesii. Ele anunță, că 6 oficeri și 94 de ômeni au rĕmasŭ morți pe câmpulŭ de luptă, alți 6 oficeri și 136 de ômeni au fostŭ răniți, ĕr 10 oficeri și 70 de ômeni au dispărutŭ. Inimiculŭ nu numai că nu s’a descurăgiatŭ, dar la 24 Martie a reînuitŭ ataculŭ de patru orĭ în apropierea Suachimului. Osman Digma se dice că are 25,000 de combatanți fanatici. Alte rapôrtele mai amĕnunțite spunŭ, că isbutindŭ Englesii a forma careu, glônțele lorŭ secerau rĕndurile dușmanului, care în disprețulŭ morții înaintase până în gurile puscilorŭ. Intre

Cursul la bursa de Viena
din 27 Martie st. n. 1885.

Table with exchange rates for gold, silver, and various currencies like Hungarian, Austrian, and British.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 14 Martie st. v. 1885

Table with market prices for various goods and currencies in Bucharest.

Cursulu pieței Braşov

din 28 Martie st. n. 1885.

Table with market prices for various goods and currencies in Braşov.

Frații S. Mihalovits

Casă de bancă

și

de schimb

têrgul pómelor Nr. 94.

Cupóne cu scadența 1 Apriliu 1885.

Renta română perpetuă 5%.

Renta română amortisabilă 5%.

Aceste cupóne le achităm fără nici un scădemânt după

cursul aurului

din ziua respectivă. Totu asemenea discontăm și alte cupóne și valori.

Adresa pentru telegrame: „Mihalovits.”

1—3 (Nr. 37)

Nr. 3233—1885.

Publicațiune!

Prin acesta se aduce la cunoscința publică, cumcă în urma aprobării de către onorata reprezentanță comitatensă a conlusului inclitei reprezentanțe comunale d'aci din 1 Decembre 1884 referitor la acoperirea deficitului în budgetul orășenesc pe anul 1885 s'a prescris și în sensul determinațiilor §-lui 43 alu articolului de lege XLIV. din anul 1883 se va incasa pentru anul curent un adaus de dare comunală de două-șeci și patru procente (24%).

Braşov, 18 Martie 1885.

Magistratul urbanu.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tutungeria lui I. Gross.

Anunțăm acelor onorați cetitori, cari voru bine voi a se abonă la fôia noastră de aici încolo, că avem încă în rezervă numeri dela începutul anului 1885, prin urmare potu se aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Nr. 2920—1885.

Concursu!

Pentru ocuparea unui postu vacantu de cancelistu la sedria orfanala orășenescă, impreunatu cu unu salariu anualu de 450 fl. și pentru locuința 100 fl. — se escrie prin acesta concursu.

Petenții pentru acestu postu au — pe lângă documentarea sciințelor școlare, cunoscerei celor 3 limbi ale patriei, destoiniciei în resortulu de conceptu, purtării lor morale, și că nu au trecut etatea de 40 de ani — de a-și așterne petițiunile astfel instruate până în 8 Aprilie a. c. subscrisului magistratu.

Braşov, 21 Martie 1885.

Magistratul orăș.

2—3 (Nr. 38)

DE OBSERVATU. Cei ce suferu de spasaturi, de carcei și de nervi găsescu ajutoru siguru prin metoda mea. Onorariile se dau după ce se voru observa succese. S'au vindecatu sute de ómeni.

Prof. Dr. Albert, distinsu, pentru deosebitele succese, de către societatea sciințifică franceasă cu marea medaliă de aur el. I. 6. Place du Trône, PARIS. (Nr. 137)

Mersul trenurilor

pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Table with train schedules between Teiuș-Arad-Budapesta and Budapest-Arad-Teiuș.

Arad-Timișóra

Simeria (Piski) Petroșeni

Table with train schedules between Arad-Timișóra and Simeria (Piski) Petroșeni.

Timișóra-Arad

Petroșeni-Simeria (Piski)

Table with train schedules between Timișóra-Arad and Petroșeni-Simeria (Piski).

Nota: Órele de nopte sunt cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşov.

(Nr. 13)

Insciințare.

Subscrisulu are onóra a face cunoscutu on. publicu că a deschisu aici unu

CURSU

spre învătarea desenului de croielă și a croitului pentru haine de dame

instruându după celu mai nou metodú parisianu și academicu.

Elevii se instruéză după unu metodú ușoru astfel, încatu însiși potu luá măsură și croi cu garanția și asigurare în timpulú câtú ține cursulu de instruire. În același timp se instruéză și în lucrări practice. Atestate numeroase se potu presenta. Fetele s'erace primescu instrucțiã gratuitã. Subscrisulu recomandându-se cu totu adinsulu publicului p. t., se rógã de cercetare câtú mai viuã. Inscierea elevilor se póte face dela 8—12 a. m. și dela 1—7 p. m.

Locuința mea se află în strada Căldărarilor, oasa lui Montaldo Nr. 488, soara I, etagiul I, ușa Nr. 3.

Cu totã stima

J. Graf, iustratoru de croitu.

Mulțamită generală din Viena, Peșta, Pojunu, Arad, Alba-Iulia, Sibiu.

Adeverimú că amú învătatu dela d-lu J. Graf în timpulú de 6 săptămâni completu desenulu de croitu pentru haine femcesci și compunerea lor. Dreptu aceea ne simțimú atinse în modú plăcutu de a exprima dlui I. GRAF mulțamita noastră pentru osteneța și diligența sa și de a-lu puté recomanda pretutindenea cu privire la cunoscințele sale speciale și la metodulu s'eu ușoru de cuprinsu.

Alba-Iulia, în Iulie 1884. Pópp Györgyné, Ince Sándorné, Emilia Nicola, Irene Frólich, Ana Siebert, Ida Löw, Hermina Mendl, Irena Halasz. Și tóte elevele.

Comande din provincie

(Nr. 25)

se execută punctualu

Pentru saisonulu de primăvară

Toalete

de promenade, de mirese

și de casă

Mantale de plóie, Jaquete și Mantile după cea mai nouă modă

se confecționéză de grabă și cu prețuri moderate la

Kovácsnai & Keresztesy

în salonulu lor de confecțiuni de dame

Braşov (piața mare.)

Mostre se trimittu la cerere franco.